

Generaal Urquhartlaan
4
6861 GG Oosterbeek

Postbus 9100
6860 HA Oosterbeek
Telefoon (026) 33 48 111
Fax (026) 33 48 310

Internet
www.renkum.nl

Bank BNG 28.50.07.076
Postbank 81 89 84

Aan de Raad van de gemeente Renkum

Datum	Onderwerp
29 maart 2007	Rapportage over onderzoek "Lessen uit het verleden"

Geachte raadsleden,

In deze brief brengen wij u verslag uit van ons onderzoek "Lessen uit het verleden", dat wij onlangs hebben afgerond. Dit onderzoek is aangekondigd in onze onderzoeksplan 2006 voor de tweede helft van 2006 en voor 2007.

Anders dan u van ons gewend bent, brengen wij u deze keer op de hoogte van onze bevindingen via een verantwoording in briefvorm en zien wij af van een formele rapportage. De Rekenkamercommissie heeft hiervoor gekozen om verschillende redenen, die hier eerst kort worden toegelicht.

- Om goed zicht te krijgen op de complete doorwerking van aanbevelingen uit de diverse rapporten en onderzoeken die de afgelopen periode in de gemeente Renkum zijn gedaan, is een uitgebreider en diepgaander onderzoek nodig dan waarin de onderzoeksopzet van de Rekenkamercommissie in eerste instantie voorzag.

- Daarbij komt, dat de aanbevelingen uit het onlangs verschenen rapport "Besluitvormingsprocedures rond Oosterbeek Hoog" d.d. februari 2006, grotendeels overeen komen met de aanbevelingen die uit het onderzoek "Lessen uit het verleden" tot nu toe naar voren zijn gekomen en ons onderzoek in die zin "is ingehaald in de tijd".

Zowel uw raad als uw college van B&W hebben de conclusies en de aanbevelingen uit dit onderzoek naar de besluitvormingsprocedure rond Oosterbeek Hoog, positief ontvangen. Het rapport is besproken in uw commissie Leefomgeving van 16 januari 2007 en besluitvormend aan uw raad voorgelegd op 28 februari 2007.

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandeld door

Bijlagen

mr. O.J.M. van Neck-Bender
(026) 33 48 211

o.van.neck-bender@renkum.nl

Verzenddatum deze brief
29 maart 2007

Ons kenmerk
64716

Datum
29 maart 2007

Onderwerp
Rapportage over onderzoek "Lessen uit het verleden"

De in het rapport Oosterbeek Hoog opgenomen aanbevelingen zijn niet alleen door uw raad en college omarmd, maar ook door het college in zijn memo van 7 februari 2007 aan uw raad, meteen in harde toezeggingen en daden omgezet.

- Tot slot is ons gebleken dat er binnen de ambtelijke organisatie al meerdere verbetertrajecten in gang zijn gezet, zoals het aanpassen van voorstellen aan uw raad, de discussie over vormgeving van de juridische controlfunctie, binnenkort de vaststelling van het Informatieprotocol/ de Methodiek Projectmanagement, vóór 1 juli 2007 de evaluatie en actualisering van het Organisatie- en Mandaatbesluit, die in de lijn liggen van onze voorlopige aanbevelingen uit het onderzoek "Lessen uit het verleden".

Onze bevindingen, conclusies en aanbevelingen brengen op dit moment te weinig nieuws en zijn tot op grote hoogte een bevestiging van wat het rapport Oosterbeek Hoog aan het licht, en aan reeds uitgevoerde en voorgenomen vervolgacties te weeg, heeft gebracht. Wij zullen derhalve het presidium verzoeken om deze brief, in afwijking van de normale procedure, rechtstreeks op de agenda van de raad van 25 april 2007 te plaatsen.

In deze brief beperken wij ons daarom tot een korte verantwoording met betrekking tot het gepleegde onderzoek, waarbij we kort ingaan op de aanleiding, de onderzoeksopzet en de bevindingen.

Aanleiding onderzoek "Lessen uit het verleden" en onderzoeksdoelstelling

In de afgelopen jaren hebben raad en college van de gemeente Renkum aanleiding gezien om onderzoek in te stellen naar de besluitvorming in bepaalde dossiers. Voorbeelden hiervan zijn de afvalinzameling, Dennenkamp, organisatieontwikkeling en grondexploitatie. Op basis van die onderzoeken zijn diverse aanbevelingen gedaan. Dit onderzoek had als doelstelling in beeld te brengen, wat er van die "lessen uit het verleden" is geleerd, oftewel in hoeverre de aanbevelingen uit die onderzoeken in de gemeente Renkum ook daadwerkelijk zijn geïmplementeerd. Deze keus was met name ook ingegeven door de wens als recent gestarte commissie ons eerst de feitelijke Renkumse situatie eigen te maken.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek is gestart met een enquête onder diverse vertegenwoordigers van bestuursorganen en functionarissen binnen de gemeentelijke organisatie. Aansluitend daarop hebben interviews plaatsgevonden met enkele van hen. De bedoeling hiervan was om een eerste nadere onderbouwing te krijgen van de onderzoeksdoelstelling die de Rekenkamercommissie zich voor ogen had gesteld.

Datum
29 maart 2007

Onderwerp
Rapportage over onderzoek "Lessen uit het verleden"

Na dit eerste verkennende onderzoek tekende zich het beeld af, dat conclusies en de aanbevelingen uit de diverse rapporten inderdaad nog onvoldoende vervolg krijgen binnen het gemeentelijke beleid c.q. de uitvoering ervan. Hierop heeft de Rekenkamercommissie besloten een quickscan te doen door middel van globale bestudering van de raadsvoorstellen van het laatste jaar

Voorlopige bevindingen

A. Kaderstelling

De Rekenkamercommissie heeft, op basis van de bestudeerde documenten kunnen constateren dat er nog onvoldoende kaderstelling vooraf plaatsvindt in de gemeente Renkum. Opvallend hierbij is dat kaderstelling geen vaste plaats heeft in de beleidscyclus. Vaak vindt kaderstelling tijdens het proces plaats, of wordt achteraf geconstateerd dat er helemaal geen kaders door de raad zijn gesteld.

B. Juridische toetsing

In de voorstellen naar de raad wordt nog onvoldoende aandacht besteed aan de juridische consequenties die gemoeid zijn met de aan de raad voorgelegde besluitvorming. Juridische risico analyse in een vroegtijdig stadium, bijvoorbeeld door een quick scan van potentiële schade procedures, komt nauwelijks voor.

Het lijkt de Rekenkamercommissie dat er nog geen sprake is van een standaard routine voor wat betreft de juridische toetsing van voorstellen. Tevens is het de Rekenkamercommissie niet gebleken dat er sprake is van een structureel georganiseerde juridische kwaliteitszorg.

C. Financiële onderbouwing en toetsing

Uit het documentenonderzoek is de Rekenkamercommissie niet gebleken dat de financiële toetsing op voorstellen en rapporten voldoende is ingebed in de werkwijze van de betreffende vakafdeling. Vanuit het onderzochte materiaal kwam verder naar voren, dat veel te gemakkelijk in de eerste fasen van projecten de toelucht wordt genomen tot de stelling dat nog geen financieel kader valt op te stellen. Wij huldigen de stellingname dat juist in die situaties voorlopige financiële kaderstelling, bijvoorbeeld op basis van beschikbare budgetten of op ruimtelijke ordeningsterrein op basis van grondgebruiksnormen, noodzakelijk is. Natuurlijk kan deze kaderstelling verder in de tijd op grond van dan beschikbare informatie weer wor-

Datum
29 maart 2007

Onderwerp
Rapportage over onderzoek "Lessen uit het verleden"

den geamendeerd. Financiële aspecten en risico's worden dus nu nog onvoldoende, dan wel in een te laat stadium, belicht in rapporten en college- en raadsvoorstellen.

D. Projecten/ projectmatig werken

In 2005 is het 'Draaiboek Projecten' vastgesteld. Daarmee is een goede aanzet gegeven om meer projectmatig te gaan werken. Het Draaiboek Projecten wordt echter niet altijd volledig toegepast. Vooral bij de kleinere projecten is het onduidelijk of het draaiboek wel of niet dient te worden toegepast en of er ook daadwerkelijk sprake is van projectmatig werken.

De werkwijze in ruimtelijk ordeningsprocessen van gefaseerde en in de tijd vernauwende besluitvorming zou zich bovendien niet tot de "grote projecten" moeten beperken, maar consequent moeten worden toegepast, of het project nu als groot of klein wordt gedefinieerd. Autorisatie van de vorige fase, alvorens de bestuurlijke en financiële ruimte te verschaffen voor de volgende fase, is bij uitstek de wijze waarop de raad tot sturing kan komen.

Als het draaiboek wel wordt toegepast is het trouwens ook niet altijd een stuurmiddel voor de raad, zoals dit ook uit het rapport Oosterbeek Hoog naar voren komt ("het is belangrijk dat raad en college zich houden aan de procedures, genoemd in het Draaiboek Projecten" en "de raad moet zich niet laten verleiden tot schimmige beslismomenten (...").

De in de raad van april vast te stellen Methodiek Projectmanagement zal naar mag worden verondersteld, voor een veel betere verankering van de sturingsinstrumenten van de gemeenteraad kunnen zorgen.

Samenvattende bevindingen op basis van het onderzoeksmateriaal

Worden er lessen getrokken uit het verleden; worden aanbevelingen uit onderzoeken ook daadwerkelijk geïmplementeerd?

Vanwege de beperkte reikwijdte van de quick-scan kan niet eenduidig worden aangegeven in welke mate er lessen zijn getrokken uit het verleden. Wel kan worden vastgesteld dat met betrekking tot de voor dit onderzoek gekozen thema's, de lessen uit het verleden slechts in beperkte mate zijn getrokken. Een aantal belangrijke onderzoeksaanbevelingen uit de periode 2002-2004 lijkt ook nu nog van toepassing. De conclusies en aanbevelingen uit het rapport Oosterbeek Hoog illustreren dit. Opvallend is, dat de benodigde instrumenten veelal wel aanwezig zijn, maar dat de uiteindelijke uitvoering te wensen overlaat.

Gemeente Renkum

Datum
29 maart 2007

Onderwerp
Rapportage over onderzoek "Lessen uit het verleden"

Met deze rapportage in briefvorm heeft de Rekenkamercommissie u op de hoogte willen brengen van de voorlopige uitkomsten, zoals deze naar voren zijn gekomen uit het onderzoek "Lessen uit het verleden".

Wij willen hierbij nogmaals benadrukken dat onze commissie de aanbevelingen uit het onderzoek naar de besluitvormingsprocessen rond Oosterbeek Hoog, de beraadslagingen hierover in de commissie en de raad, het memo van het college naar aanleiding van dit rapport, alsmede de op dit moment in gang gezette verbetertrajecten, van harte onderschrijven en de implementatie hiervan met belangstelling zullen blijven volgen.

In die zin spreken wij dan ook de hoop uit dat u deze brief wilt beschouwen als een ondersteuning vanuit de Rekenkamercommissie voor de ingeslagen weg om te komen tot een verdere verbetering van de besluitvormingsprocessen binnen de gemeente Renkum. Wij zien er van af, zoals eerder in deze brief vermeld, de inmiddels geconcipieerde rapportage om te zetten in een feitelijke rapportage.

Met vriendelijke groet,
namens de Rekenkamercommissie van de gemeente Renkum,

F.W. van Aggelen,
voorzitter.